

Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen (UTP) selonteko

UTP-selonteko on puolustushallinnolle erittäin keskeinen. Se linjaa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perustan ja päämäärät, joiden puitteissa toteutamme puolustuspolitiikkaa ja kehittämme puolustustamme. UTP-selonteko ohjaa valmisteltavan puolustusselonteon laadintaa erityisesti toimintaympäristön kuvauksen ja puolustuspoliittisten linjausten osalta.

Puolustushallinto pitää UTP-selontekoa laadukkaasti valmisteltuna. Se antaa hyvät perusteet puolustus-selonteon valmistelulle sekä sisältää Puolustusvoimien toiminnan ja kehittämisen kannalta onnistuneita kirjauksia. Suomen puolustusta on jatkossakin kehitettävä muuttuvan toimintaympäristön asettamien vaatimusten mukaisesti.

UTP-selonteko kuvaa toimintaympäristömme ja sen keskeiset toimijat mukaan lukien Venäjän kehityksen. Puolustushallinto pitää perusteltuna UTP-selonteon arviota, jonka mukaan Suomen ja Euroopan lähialueiden turvallisuustilanne on epävakaa ja vaikeasti ennakoitava. Suurvaltojen keskinäisen kilpailun voimistuminen ja niiden heikkenevä sitoutuminen sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään ja kansainväliseen oikeuteen ovat kiristäneet kansainvälistä tilannetta. (s.18) Suurvaltasuhteiden kehityksellä on suoria ja välillisiä vaikutuksia Suomen turvallisuuteen.

Selonteossa on tuotu esille Suomen sijainti strategisesti merkittävällä alueella ja siihen liittyvät turvallisuusvaikutukset. Pohjois-Euroopan turvallisuus on kasvavassa määrin yksi kokonaisuus, jossa turvallisuustilanteen muutokset Itämeren alueella, Suomen arktisilla lähialueilla sekä Pohjois-Atlantilla kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. (ss.18-19) Selonteossa arvioidaan, että jos turvallisuus lähialueillamme tai muualla Euroopassa olisi uhattuna, ei Suomi EU:n jäsenenä voisi olla ulkopuolinen. (s.10) On tärkeää, että UTP-selonteko toteaa Yhdysvaltojen sitoutumisen Euroopan puolustukseen olevan merkityksellistä koko Euroopan turvallisuuden kannalta. (s. 21)

Puolustushallinto yhtyy UTP-selonteon uhka-arvioon: Kansainvälisen tilanteen kiristymisestä huolimatta Suomeen ei kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa. Sotilaalliseen voimankäyttöön Suomea vastaan tai sillä uhkaamiseen on kuitenkin varauduttava. (s. 25) Puolustuskyvyn ylläpidolla ennaltaehkäistään sotilaallisen voiman käyttöä Suomea vastaan, osoitetaan valmiutta vastata sotilaallisen voiman käyttöön tai sillä uhkaamiseen, sekä kykyä torjua maahamme kohdistuvat hyökkäykset.

UTP-selonteossa tuodaan esille vahvan kansallisen puolustuskyvyn merkitys. (s. 24, 33) Myös linjaukset yhteiskunnan kriisinsietokyvystä ja huoltovarmuuden turvaamisesta ovat olennaisia. Sotilaallisessa huoltovarmuudessa korostuu tärkeimpien suorituskykyjen operatiivisen toimintakyvyn turvaaminen. (s. 33)

UTP-selonteossa on käsitelty kasvanutta laaja-alaisen vaikuttamisen (hybridivaikuttamisen) uhkaa, joka on kasvanut. Samalla siihen liittyvien vahingollisten keinojen käyttökynnys on alentunut. Keinovalikoima on laaja, ja siihen kuuluu muun muassa poliittisia, diplomaattisia, taloudellisia ja sotilaallisia keinoja sekä informaatio- ja kybervaikuttamista. Puolustushallinto korostaa, että konventionaalisen asevoiman merkitys säilyy keskeisenä lähialueilla. Kokonaisuutena toimintaympäristöön ja uhkaan liittyvät kirjaukset tukevat hyvin edellisen ja valmistelussa olevan puolustusselonteon periaatteita.

Tiivis kansainvälinen puolustusyhteistyö sekä mahdollisuus antaa ja ottaa vastaan kansainvälistä apua ovat tärkeä osa Suomen puolustuskäytännön. UTP-selonteko sisältää ulko- ja turvallisuuspoliittiset toimintalinjaukset kaikkien kansainvälisen puolustusyhteistyömme kannalta tärkeiden toimijoiden osalta (ml. EU, Nato, Ruotsi, Norja, Pohjoismaat, US) sekä kansainvälisistä harjoituksista ja kriisinhallinnasta. Puolustushallinto arvioi, että nämä linjaukset merkitsevät Suomen kansainvälisen puolustusyhteistyön kannalta jatkuvuutta.